

Lietuvos mokesčių sistema neatitinka nei gyventojų lūkesčių, nei valstybės poreikių. Be to, ji labai kontrastuoja su tomis tendencijomis, kurios yra Europos Sąjungoje, todėl reikėtų ją tobulinti. Deja, Finansų ministerijos pasiūlyta mokesčių reforma neišsprendžia pagrindinių problemų, o kai kurie žingsniai yra netgi priešinga kryptimi ir todėl kelia nerimą mokesčių mokėtojams.

Manau, kad kai kuriuos Finansų ministerijos siūlomus pakeitimus galima būtų priimti kaip būtinus pokyčius. Pavyzdžiui, kad, apmokestinant dideles ir labai dideles pajamas, būtų sumuojamos visos metinės asmens pajamos, nedarant skirtumo, iš kokios veiklos jos gaunamos.

Mat dabar vienodo dydžio pajamos yra apmokestinamos skirtingais tarifais (nuo 0% iki 32%), priklausomai nuo to, iš kokių šaltinių jos gautos. O štai viršutiniu 32% tarifu yra apmokestinamos tik labai didelės (virš 101 tūkst. eurų per metus) samdomo darbo pajamos, o kitoms (ne samdomo darbo) pajamoms šis tarifas netaikomas. Taigi, esama situacija yra akivaizdi mokesstinė neteisybė.

Tačiau kiti siūlymai reiškia mažas pajamas gaunančių žmonių apmokestinimą daugiau nei buvo iki šiol, o labai dideles pajamas gaunantieji atleidžiami nuo dalies mokesčių. Ne tik Europos Sąjungoje, bet pasaulyje galioja principas – kuo daugiau gauni, tuo daugiau ir pasidalini, nes tau pakankamai daug ir lieka. O pas mus siūlomas atvirkščias variantas. Mažas ir vidutines pajamas gaunantys individualia veikla besiverčiantys žmonės turės mokėti daugiau.

Manau, kad teisinga būtų mažas pajamas apmokestinti mažesniu tarifu, o labai mažų pajamų neapmokestinti visai.

Dėl didelių pajamų apmokestinimo vertėtų pasižiūrėti pavyzdžių Europoje – kokios pajamos laikomos didelėmis ir kokių tarifų jos apmokestinamos. Turime išgirsti ir Europos Komisijos, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) ir Pasaulio banko ekspertų nuomonę, kuri pabrėžia, kad siūlomas viršutinis mokesčių tarifas didelėms pajamoms dabar yra per mažas – ministerija jį siūlo sumažinti net iki 27 proc. Mes tokiu būdu žengiame priešingą žingsnį, nei mums rekomenduoja pasauliniai ekspertai. Latvijoje didelės pajamos apmokestinamos 31 proc. tarifu, Lenkijoje – 32 proc., Airijoje – 40 proc., Jungtinėje Karalystėje – net 45 proc. Ir tos didelių pajamų sumos, slenksčiai nuo kurių taikomi šie viršutiniai tarifai, yra gerokai mažesnės, nei dabar pasiūlyta Finansų ministerijos.

Esu tikras, kad Lietuva negali eiti priešinga kryptimi, nei eina visa Europa ir dar platesnis pasaulis.

Mums reikia surinkti pajamas viešosioms paslaugoms, kad visiems akių nebadytų sugriuvę tiltai ir blogi keliai, priemokos ligoninėse, būtinybė samdyti vaikams korepetitorius, kad turėtume iš ko finansuoti policiją ir krašto apsaugą. Dėl visų šių paslaugų finansavimo žmonės sutinka, tik mokesčiai turėtų būti teisingesni, ir mes turėtume eiti europiniu keliu, įsiklausydami į Europos Komisijos ir EBPO bei Pasaulio banko rekomendacijas.

Mokesčių situacija išties yra keistina, tačiau net ir patobulinta Finansų ministerijos pozicija toli gražu neina koja kojon su Europa ir nesprendžia daugumos Lietuvos žmonių problemų.

Europos Parlamento narys Juozas Olekas, socialdemokratas

